

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 14.5.2014
COM(2014) 265 final

2014/0138 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o prepovedi ribolova z visečimi mrežami, spremembi uredb Sveta (ES) št. 850/98, (ES) št. 812/2004, (ES) št. 2187/2005 in (ES) št. 1967/2006 ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 894/97

{SWD(2014) 153 final}

{SWD(2014) 154 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

Ribolov z visečimi mrežami se je tradicionalno izvajal z mrežami omejene dolžine in z razmeroma majhnim mrežnim očesom za ribolov na različne majhne/srednje velike pelagične vrste, ki živijo na obalnih območjih ali se selijo skozi Večje težave so se začele konec sedemdesetih let in v osemdesetih letih prejšnjega stoletja, ko so se začele uporabljati viseče mreže z velikim očesom, dolge več deset kilometrov. Te velike viseče mreže so privedle do znatnega povečanja naključne umrljivosti zaščitene vrst, zlasti kitov in delfinov, morskih želv in morskih psov, ter povzročile mednarodno zaskrbljenost glede njihovega učinka na okolje.

Na začetku devetdesetih let je EU po posebnih resolucijah Generalne skupščine Združenih narodov¹, ki so pozvale k moratoriju za obsežni pelagični ribolov z visečimi mrežami² na odprtem morju, razvila zakonodajo o ribolovu z visečimi mrežami.

Zato je od junija 1992 v EU (razen v Baltskem morju, Beltih in Øresundu) prepovedano imeti na krovu ali uporabljati viseče mreže, daljše od 2,5 km. Od leta 2002 so prepovedane vse viseče mreže, ne glede na njihovo velikost, če so namenjene ribolovu na vrste iz Priloge VIII k Uredbi Sveta (ES) št. 894/97 (nedovoljene vrste). Prepovedano je tudi iztovarjati vrste iz Priloge VIII, ki so bile ujete z visečimi mrežami. Poleg tega je od 1. januarja 2008 v Baltskem morju, Beltih in Øresundu prepovedano imeti na krovu ali uporabljati kakršne koli viseče mreže.

Vendar so se v sedanjem zakonodajnem okviru EU v zvezi z visečimi mrežami pokazale pomanjkljivosti, saj je obstoječa pravila lahko zaobiti. Ker ni pravil EU o značilnostih orodja (npr. največji velikosti mrežnega očesa, debelini vrvi, razmerju obešanja itd.) in njegovi uporabi (npr. največji razdalji od obale, času nastavljanja, ribolovni sezoni itd.) ter ker je na krovu mogoče imeti drugo ribolovno orodje, lahko ribiči nezakonito uporabljajo viseče mreže za ribolov na vrste, ki jih je prepovedano loviti s tem orodjem, in izjavljajo, da so jih na primer ulovili z drugim orodjem (kot so parangali itd.).

Kljub tem določbam v zvezi z visečimi mrežami se še vedno poroča o nezakoniti uporabi visečih mrež v vodah EU. Resne kršitve nekaterih držav članic so se obravnavale tudi v dveh odločbah Sodišča proti Franciji (C-556/07; C-479/07) in Italiji (C-249/08).

S prizadevanji za nadzor in izvrševanje se ne dosegajo potrebni rezultati, saj majhen obseg dejavnosti omogoča lažjo prilagoditev in iskanje strategij za izogibanje nadzoru. Majhne viseče mreže so še vedno dovoljene in vrzeli v zakonodaji EU prispevajo k njihovi nezakoniti uporabi. Zaradi tega nadzorni organi izjemno težko pridobijo trdne dokaze o nezakonitih dejavnostih in uveljavljajo pravila.

Glede na navedeno je jasno, da uporaba teh ribolovnih orodij še vedno vzbuja resne okoljske pomisleke in pomisleke v zvezi z ohranjanjem.

Da bi se to stanje izboljšalo in zagotovila skladnost z mednarodnimi obveznostmi EU za ustrezno ureditev ribolova z visečimi mrežami, predlagana uredba na podlagi previdnostnega pristopa določa popolno prepoved kakršnih koli visečih mrež na krovu ali njihove uporabe od

¹ Resolucije Generalne skupščine Združenih narodov: 44/225 z dne 22. decembra 1989; 45/197 z dne 21. decembra 1990; 46/215 z dne 20. decembra 1991.

² Velike viseče mreže so bile v Konvenciji o prepovedi ribolova z dolgimi visečimi mrežami v južnem Tihem oceanu (Wellingtonska konvencija; Wellington, 24. november 1989), ki je začela veljati 17. maja 1991, opredeljene kot mreže, daljše od 2,5 km.
<http://www.mfe.govt.nz/laws/meas/wellington.html>;
<http://www.jus.uio.no/english/services/library/treaties/08/8-02/large-driftnets.xml>.

1. januarja 2015 v vseh vodah EU. Prav tako uvaja revidirano in celovitejšo opredelitev tega ribolovnega orodja, da se odpravijo morebitne obstoječe vrzeli.

2. REZULTATI POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

Opravljen je bila ocena učinka, v kateri so se upoštevale informacije iz različnih virov: spletnega javnega posvetovanja, dveh usklajenih študij³, informacije držav članic in pripombe usmerjevalne skupine za oceno učinka.

V oceni učinka so preučene naslednje možnosti politike: 1) ohranitev obstoječega stanja; 2) tehnični in/ali nadzorni ukrepi za povečanje možnosti nadzora in skladnosti z okoljem; 3) selektivna prepoved ribolova z visečimi mrežami, za katerega velja, da še vedno najbolj škodi strogo zaščitenim vrstam in/ali da se ne more izogniti prilovu nedovoljenih vrst; 4) popolna prepoved ribolova z visečimi mrežami.

Vendar je bilo zaradi pomanjkljivega ali neobstoječega spremljanja tovrstnega ribolova s strani držav članic za nadzor in znanstvene namene ter omejenega vzorčenja v okviru navedenih dveh študij zelo težko dobiti celovit pregled nad sedanjimi ribolovnimi dejavnostmi in njihovim dejanskim učinkom na okolje ter zato ni bilo mogoče oceniti učinkov različnih možnosti politike z analizo na podlagi kazalnikov.

Možnost 4 se je izkazala za boljšo od možnosti 1, 2 in 3, saj v največji meri izpolnjuje merila ustreznosti, uspešnosti, učinkovitosti in skladnosti, hkrati pa zagotavlja najboljši rezultat glede učinka na okolje in zmanjšanje upravnega bremena. Podpira jo več kot 52 % udeležencev javnega posvetovanja, vključno z ribiškimi zvezami in nevladnimi organizacijami. Tako možnost 4 velja za najprimernejšo možnost na podlagi uporabe previdnostnega načela za ribištvo, za katero je lahko značilno visoko tveganje naključnega ulova strogo zaščitenih vrst in ki ga države članice slabo ali sploh ne spremljajo.

Večina identificiranega ribolova z visečimi mrežami je sezonskega in sodelujoče aktivne flote zajemajo večnamenska plovila, ki jih je skupaj vsaj 840 (brez Baltskega morja) in so razpršena po obsežnem območju. Pri večini ribičev ribolov z visečimi mrežami zajema le nekaj mesecev ribolovne dejavnosti v katerem koli letu, nekateri ribiči pa uporabljajo viseče mreže manj kot pol meseca na leto. Tako je mogoče pričakovati, da popolna prepoved uporabe visečih mrež ne bo privedla do ustreznega zmanjšanja števila ribičev, ki bodo še naprej lovili z drugimi orodji, katerih uporaba je zajeta v njihovem ribolovnem dovoljenju. Na podlagi zbranih informacij za oceno učinka se gospodarska uspešnost in pomembnost orodja za plovila in flote zelo razlikujeta, čeprav sta omejeni na nacionalni ravni. Za flote, katerih podatki so na voljo, kot so plovila Združenega kraljestva, skupna vrednost malega ribolova z visečimi mrežami, ki zajema približno 250 plovil, predstavlja 0,14 % skupne vrednosti iztovorjenega ulova v Združenem kraljestvu v letu 2011. V Italiji, kjer je ugotovljeno manjše število približno 100 aktivnih plovil, je gospodarska pomembnost ribolova z visečimi mrežami na nacionalni ravni majhna (0,8 % vrednosti in 1,3 % iztovorjene teže), čeprav se vrednost iztovorjenega ulova giblje med približno 20 % in 55 % (do 90 % v enem primeru) prihodka, ki ga ustvarijo ta plovila. Vendar se dobiček, ustvarjen z uporabo visečih mrež, zelo razlikuje, saj predstavlja od 1 % do 54 % prihodka, ki ga ustvarijo plovila, povprečni delež ribolova z visečimi mrežami v Italiji pa zanaša 22 %. Čeprav ni mogoče izključiti možnosti, da bo prepoved vplivala na nekatera plovila, ki izvajajo tovrsten ribolov, splošni socialno-

³ – Posebna pogodba 8 (MAREA; SI2.646130). „Identifikacija in opredelitev malega ribolova z visečimi mrežami v Sredozemlju (DriftMed);
– posebna pogodba 5 (SI2.650655). „Študija v podporo reviziji režima EU za mali ribolov z visečimi mrežami“.

ekonomski učinek popolne prepovedi velja za nerelevantnega na nacionalni in podregionalni ravni.

3. PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

- **Povzetek predlaganih ukrepov**

Uvedba popolne prepovedi kakršnih koli visečih mrež na krovu ali njihove uporabe od 1. januarja 2015 v vseh vodah EU in za vsa plovila EU. Uvedba revidirane in celovitejše opredelite visečih mrež, da se odpravijo morebitne vrzeli v veljavni zakonodaji.

- **Pravna podlaga**

Člen 43(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije.

- **Načelo subsidiarnosti**

Predlog je v izključni pristojnosti Evropske unije.

- **Načelo sorazmernosti**

Predlog je nujen in primeren za izvajanje ekosistemskega pristopa k upravljanju ribištva. V skladu s členom 5(4) Pogodbe o Evropski uniji ta predlog ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje zastavljenih ciljev.

- **Izbira instrumenta**

Predlagani instrument: Uredba Evropskega parlamenta in Sveta.

Drugi instrumenti ne bi bile primerni iz naslednjega razloga: akt razveljavlja in spreminja obstoječe uredbe, ki jih je treba spremeniti z drugo uredbo.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Za ukrep niso potrebni dodatni odhodki Unije.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o prepovedi ribolova z visečimi mrežami, spremembi uredb Sveta (ES) št. 850/98, (ES) št. 812/2004, (ES) št. 2187/2005 in (ES) št. 1967/2006 ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 894/97

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 43(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po predložitvi osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora⁴,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁵ vzpostavlja okvir upravljanja za ohranjanje morskih bioloških virov in upravljanje ribištva, ki je usmerjeno k tem virom.
- (2) Trajnostno izkoriščanje morskih bioloških virov bi moralo temeljiti na previdnostnem pristopu, ki ne izhaja le iz previdnostnega načela iz prvega pododstavka člena 191(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije, temveč tudi iz mednarodnih obveznosti Unije, kot je razvidno iz sporazuma Združenih narodov o staležih rib⁶, zlasti iz njegovega člena 6, ter na najboljših razpoložljivih znanstvenih dokazih.
- (3) Skupna ribiška politika bi morala prispevati k varstvu morskega okolja, trajnostnemu upravljanju vseh komercialno izkoriščanih vrst in zlasti k doseganju dobrega okoljskega stanja do leta 2020, kot je določeno v členu 1(1) Direktive 2008/56/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁷.
- (4) Zaradi pomislekov v zvezi z učinkom na okolje, ki ga imajo velike viseče mreže, večje od 2,5 km, ki so povzročile precejšnjo naključno umrljivost zaščitene vrste, je več resolucij Generalne skupščine Združenih narodov, in sicer resolucija št. 44/225 z dne

⁴ UL C , , str. .

⁵ Uredba (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ribiški politiki in o spremembi uredb Sveta (ES) št. 1954/2003 in (ES) št. 1224/2009 ter razveljavitvi uredb Sveta (ES) št. 2371/2002 in (ES) št. 639/2004 ter Sklepa Sveta 2004/585/ES (UL L 354, 28.12.2013, str. 22).

⁶ UL L 189, 3.7.1998, str. 16.

⁷ Direktiva 2008/56/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju politike morskega okolja (Okvirna direktiva o morski strategiji; UL L 164, 25.6.2008, str. 19).

22. decembra 1989, št. 45/197 z dne 21. decembra 1990 in št. 46/215 z dne 20. decembra 1991, pozvalo k moratoriju za to ribolovno orodje.⁸

- (5) Skladno s tem Uredba Sveta (ES) št. 894/97⁹ vzpostavlja okvir upravljanja za ohranjanje ribolovnih virov s tehničnimi ukrepi v obliki splošne omejitve celotne dolžine visečih mrež na največ 2,5 km, ter prepoved visečih mrež, namenjenih za ribolov na nekatere vrste, na krovu ali njihove uporabe.
- (6) Poleg tega Uredba Sveta (ES) št. 2187/2005¹⁰ prepoveduje viseče mreže na krovu ali njihovo uporabo od 1. januarja 2008 v Baltskem morju, Beltih in Øresundu.
- (7) Cilji ohranjanja v zvezi z naključno umrljivostjo zaščitene vrste iz zgoraj navedenih pravil Unije v zvezi z visečimi mrežami so še vedno veljavni in bi jih bilo treba okrepiti.
- (8) Opredelitev visečih mrež bi bilo treba izboljšati zaradi jasnosti in za zagotovitev enotnega razumevanja in uporabe pravil v zvezi z visečimi mrežami s strani držav članic.
- (9) Poleg tega je treba razširiti področje uporabe te opredelitve, da se zajamejo vse nove vrste visečih ribiških mrež razen visečih zabodnih mrež, razvitih v okviru nekaterih vrst ribolova. Zlasti je pomembno, da ta opredelitev zajame orodje, ki je za razliko od visečih zabodnih mrež sestavljeno iz dveh ali več mrežnih sten, ki so skupaj vzporedno obešene na glavno vrv, vendar se uporabljajo blizu vodne gladine na enak način kot viseče zabodne mreže in imajo podoben učinek na morske vire, zaradi česar bi morale biti to področje skladno urejeno.
- (10) Pokazalo se je, da ima sedanji zakonodajni okvir Unije v zvezi z visečimi mrežami pomanjkljivosti in da je zaradi vrzeli ta pravila lahko zaobiti ter da neučinkovito obravnavajo pomisleke v zvezi z ohranjanjem, ki se nanašajo na to ribolovno orodje.
- (11) Ribolov z visečimi mrežami izvaja nedoločeno število majhnih večnamenskih ribiških plovil, med katerimi jih velika večina deluje brez rednega spremljanja za znanstvene namene in nadzor. Zaradi majhnega obsega teh ribolovnih dejavnosti, ki omogoča enostavno izogibanje spremljanju, se s prizadevanji za nadzor in izvrševanje ne dosegajo potrebni rezultati v smislu ohranjanja morskih virov, zlasti v zvezi z nekaterimi zaščitnimi vrstami.
- (12) Še vedno se poroča o nezakonitih ribolovnih dejavnostih z visečimi mrežami, ki jih izvajajo ribiška plovila Unije, zlasti za namen ribolova na vrste iz Priloge VIII k Uredbi (ES) št. 847/97, in te so razlog za kritiko glede zagotavljanja skladnosti Unije z veljavnimi mednarodnimi obveznostmi v zvezi s tem.
- (13) Poleg tega ribolov z visečimi mrežami, ki se izvaja blizu vodne gladine ali na njej, še vedno vzbuja veliko zaskrbljenost glede naključnega ulova živali, ki za dihanje

⁸ Resolucija Generalne skupščine Združenih narodov A/RES/44/225 z dne 22. decembra 1989 o obsežnem pelagičnem ribolovu z visečimi mrežami in njegovem vplivu na žive morske vire svetovnih oceanov in morij, str. 147. Resolucija Generalne skupščine Združenih narodov A/RES/45/197 z dne 21. decembra 1990 o obsežnem pelagičnem ribolovu z visečimi mrežami in njegovem vplivu na žive morske vire svetovnih oceanov in morij, str. 123. Resolucija Generalne skupščine Združenih narodov A/RES/46/215 z dne 20. decembra 1991 o obsežnem pelagičnem ribolovu z visečimi mrežami in njegovem vplivu na žive morske vire svetovnih oceanov in morij, str. 147.

⁹ Uredba Sveta (ES) št. 894/97 z dne 29. aprila 1997 o nekaterih tehničnih ukrepih za ohranjanje ribolovnih virov (UL L 132, 23.5.1997, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1239/98.

¹⁰ Uredba Sveta (ES) št. 2187/2005 z dne 21. decembra 2005 o ohranjanju ribolovnih virov s tehničnimi ukrepi v Baltskem morju, Beltih in Øresundu (UL L 349, 31.12.2005, str. 1).

potrebujejo zrak, kot so morski sesalci, morske želve in morske ptice, ki večinoma spadajo med vrste, ki jih je treba v skladu z zakonodajo Unije strogo varovati.

- (14) Sistemi spremljanja in poročanja, vzpostavljeni v skladu z Direktivo Sveta 92/43/EGS (Direktivo o habitatih)¹¹, so se prav tako izkazali za neuspešne za identifikacijo in evidentiranje antropogenih vzrokov smrti strogo zaščitene vrste zaradi ribolovnih dejavnosti.
- (15) Ekosistemski pristop k upravljanju ribolova zahteva, da se negativni učinki ribolovnih dejavnosti na morske ekosisteme čim bolj zmanjšajo in da se naključni ulov prepreči in zmanjša, kolikor je mogoče.
- (16) Zaradi zgoraj navedenih razlogov in za pravilno obravnavanje pomislekov v zvezi z ohranjanjem, ki jih še vedno vzbuja to ribolovno orodje, ter za uspešno in učinkovito doseg okoljskih ciljev in ciljev izvrševanja ter hkratno upoštevanje minimalnih socialno-ekonomskih učinkov je treba uvesti popolno prepoved kakršnih koli visečih mrež na krovu ali njihove uporabe v vseh vodah Unije in za vsa plovila Unije, ki delujejo v vodah Unije in zunaj njih ter za plovila, ki niso plovila Unije, v vodah Unije.
- (17) Zaradi jasnosti zakonodaje Unije je treba tudi črtati vse druge določbe v zvezi z visečimi mrežami s spremembo Uredbe Sveta (ES) št. 850/98¹², Uredbe (ES) št. 812/2004, Uredbe (ES) št. 2187/2005 in Uredbe Sveta (ES) št. 1967/2006¹³ ter razveljavitvijo Uredbe (ES) št. 894/97.
- (18) Plovila, ki izvajajo ribolov z majhnimi visečimi mrežami, morda potrebujejo nekaj časa, da se prilagodijo na nove razmere, in zato je potrebno obdobje postopnega opuščanja. Ta uredba bi zato morala začeti veljati 1. januarja 2015.

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Področje uporabe

Ta uredba se uporablja za vse ribolovne dejavnosti v okviru skupne ribiške politike, kot je določeno v členu 1(2) Uredbe (EU) št. 1380/2013.

Člen 2

Opredelitev pojmov

1. Za namen te uredbe se uporabljajo opredelitve pojmov iz člena 4(1) Uredbe (EU) št. 1380/2013.
2. Poleg tega „viseča mreža“ pomeni mrežo, sestavljeno iz ene ali več mrežnih sten, skupaj vzporedno obešenih na glavno vrv, ki jo na vodni gladini ali na določeni globini pod njo držijo plovci in ki jo prosto žene tok ali jo vleče plovilo, na katero je pripeta. Lahko je opremljena z napravami za stabilno nastavitev mreže ali za

¹¹ Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7).

¹² Uredba Sveta (ES) št. 850/98 z dne 30. marca 1998 za ohranjanje ribolovnih virov s tehničnimi ukrepi za varovanje nedoraslih morskih organizmov (UL L 125, 27.4.1998, str. 1).

¹³ Uredba Sveta (ES) št. 1967/2006 z dne 21. decembra 2006 o ukrepih za upravljanje za trajnostno izkoriščanje ribolovnih virov v Sredozemskem morju (UL L 409, 30.12.2006, str. 11).

omejevanje njenega premikanja, kot je plavajoče sidro ali sidro na dnu, pritrjeno na en konec mreže.

Člen 3

Prepoved visečih mrež

Prepovedano je:

- (a) z visečimi mrežami loviti vse morske biološke vire; ter
- (b) imeti kakršne koli viseče mreže na krovu ribiških plovil.

Člen 4

Spremembe s tem povezanih uredb

- 1. Odstavek 3 člena 20 Uredbe (ES) št. 850/98 se črta.
- 2. Uredba (ES) št. 812/2004 se spremeni:
 - (a) člen 1a se črta;
 - (b) v Prilogi I se črtata točki A(b) in E(b);
 - (c) v Prilogi III se črta točka D.
- 3. Člen 2(o) ter člena 9 in 10 Uredbe (ES) št. 2187/2005 se črtajo.
- 4. V Prilogi II(a) Uredbe (ES) št. 1967/2006 se črtajo besede „in visečih mrež“.

Člen 5

Razveljavitev

Uredba (ES) št. 894/97 se razveljavi.

Člen 6

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati 1. januarja 2015.

Ta uredba je zavezujoča v celoti in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik